

พุทธศาสนสถาน

พุทธศาสนสถาน

- แปลว่า สถานที่หรือสิ่งก่อสร้าง ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อใช้ในกิจการ หรือเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ได้แก่ สำนักสงฆ์ ้วัดวาอาราม โบสถ์ วิหาร เจดีย์และสถูป เป็นต้น
- เป็นสถานที่ซึ่งใช้ประกอบพิธีทางศาสนา เป็นที่พำนักของพระภิกษุและเป็นอนุสรณ์ให้ระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย ซึ่งพุทธศาสนิกชนนิยมไปกราบไหว้บูชาและร่วมกิจกรรมต่างๆ

- วัดไทย มีชื่อยกเว้น ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนของเขต พุทธาวาส และ ส่วนของเขตสังฆาวาส ดังนี้
- เขตพุทธาวาส เป็นพื้นที่สำหรับพุทธศาสนิกชน
- เขตสังฆาวาส เป็นที่อยู่อาศัยของพระสงฆ์

- วัด หมายถึง สถานที่ทางพระพุทธศาสนาซึ่งปกติมักประกอบด้วยพระอุโบสถ พระวิหาร พระเจดีย์รวมทั้งมีพระภิกษุสงฆ์อยู่อาศัย
- วตวา
- วัตร

เจดีย์

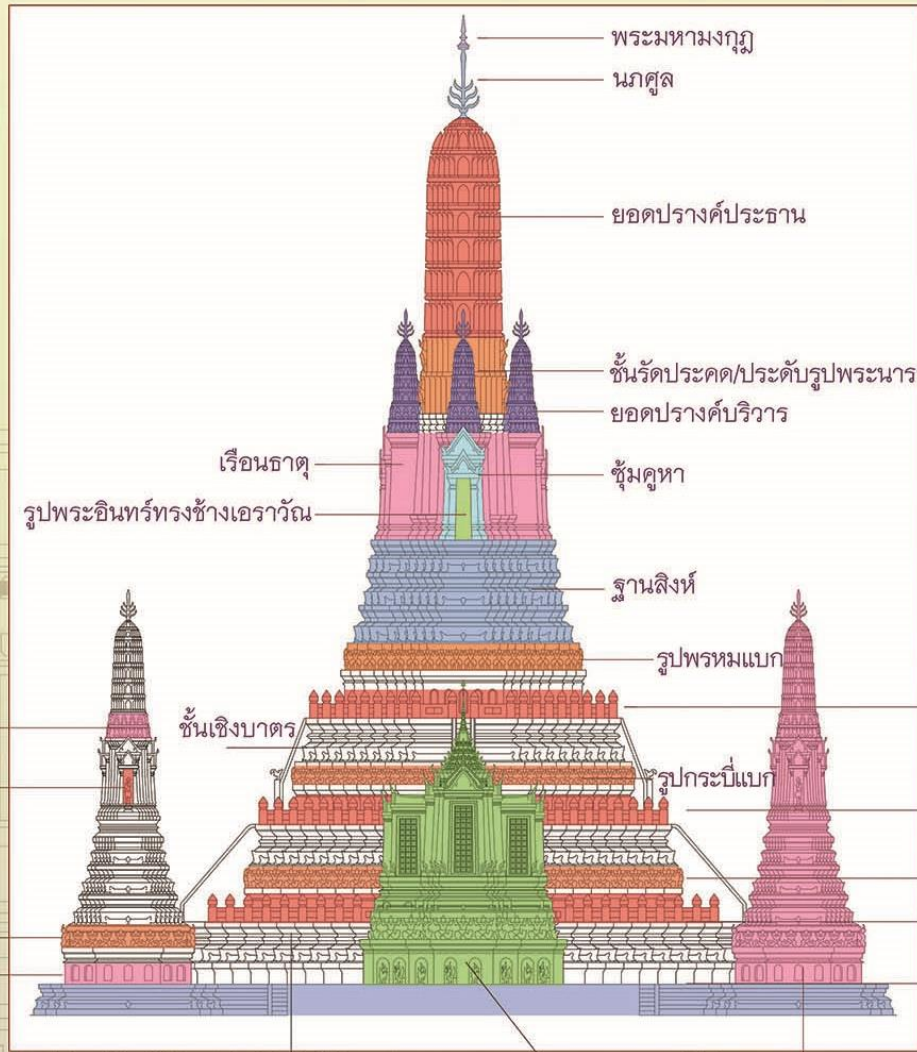
- เจดีย์ หมายถึง สิ่งก่อสร้างหรือสิ่งของที่สร้างขึ้น เพื่อเป็นที่เคารพบูชา ระลึกถึง
- สถูป หมายถึง สิ่งก่อสร้างเหนือหลุมฝังศพหรือสร้างขึ้นเพื่อบรรจุอัฐิธาตุของผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว เพื่อให้ลูกหลานและผู้เคารพนับถือได้สักการบูชา ถือกันว่ามีบุคคลที่ควรบรรจุอัฐิธาตุไว้ในสถูปเพื่อเป็นที่สักการะของมหาชนอยู่เพียง 4 พวก เรียกว่า **อูปารหบุคคล**
- ได้แก่ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันตสาวก และ พระเจ้าจักรพรรดิ

- สำหรับประเทศไทย คำว่า สถูป และ เจดีย์ เรามักรวมเรียกว่า “**สถูปเจดีย์**” หรือ “**เจดีย์**” มีความหมายเฉพาะถึงสิ่งก่อสร้างในพุทธศาสนาที่สร้างขึ้นเพื่อบรรจุอัฐิหรือเพื่อประดิษฐานพระพุทธรูป หรือเพื่อเป็นที่ระลึก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในสมัยหลังลงมาคงมีการสร้างสถานที่เพื่อบรรจุอัฐิธาตุและเพื่อเคารพบูชาระลึกถึงพร้อมกันไปด้วย

พระปรารักษ์ หรือ ปรารักษ์

- เป็นสิ่งก่อสร้างประเภทหนึ่งในงานสถาปัตยกรรมไทย เป็นหลักประธานในวัดเช่นเดียวกับพระเจดีย์
- แต่เดิมถือว่าเป็นงานสถาปัตยกรรมที่มีรูปแบบลักษณะเฉพาะของขอม โดยมีคติความเชื่อในศาสนาฮินดู ว่าเป็นสัญลักษณ์ของ เขาพระสุเมรุ ลักษณะรูปทรงของพระปรารักษ์จำแนกเป็น 4 แบบ ได้แก่

รูปด้านแสดงองค์ประกอบพระปรางค์

รูปครุฑยุคนาค
รูปเทวดาทรงม้า
รูปกระบี่สลัวยักษ์แบก
รูปกนิษฐกินรี

พระมหามงกุฏ
นภศูล
ยอดปรางค์ประธาน
ชั้นรัตประคด/ประดับรูปพระนารายณ์ทรงครุฑ
ยอดปรางค์บริวาร
เรือนธาตุ
รูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ
ฐานสิงห์
รูปพรมแบก
ชั้นเชิงบาตร
รูปกระบี่แบก

ฐานทักษิณ
ชั้นที่ ๔
ฐานทักษิณ
ชั้นที่ ๓
รูปमारแบก
ฐานทักษิณ
ชั้นที่ ๒
ฐานทักษิณ
ชั้นที่ ๑

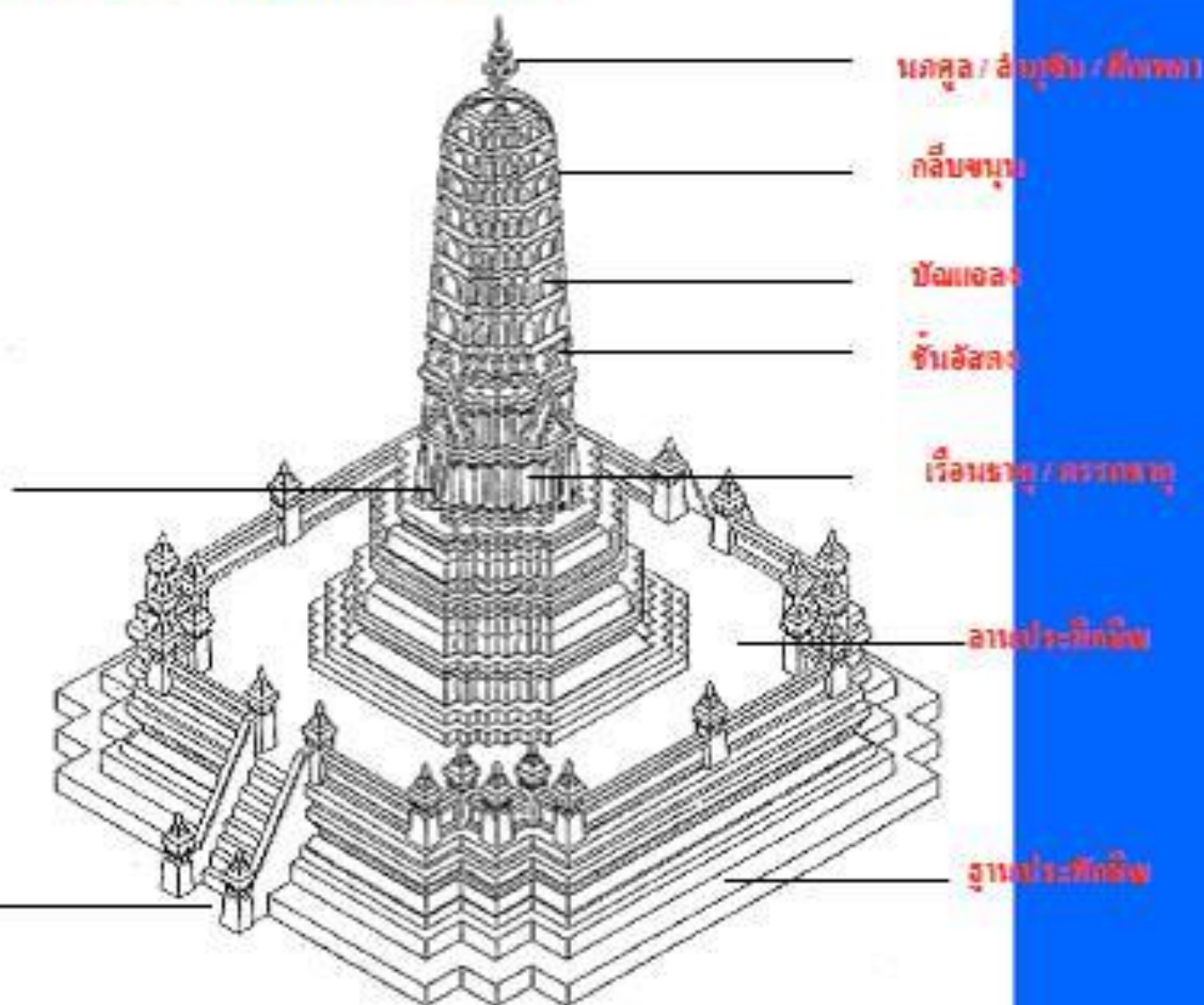
มณฑปทิศ
ปรางค์ทิศ
ปรางค์ประธาน

องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมของพระปรางค์

ชั้นจระป่า / ชั้นคูหา
มี 4 ทิศ เวที ชั้นทิศ

บันไดทางขึ้น

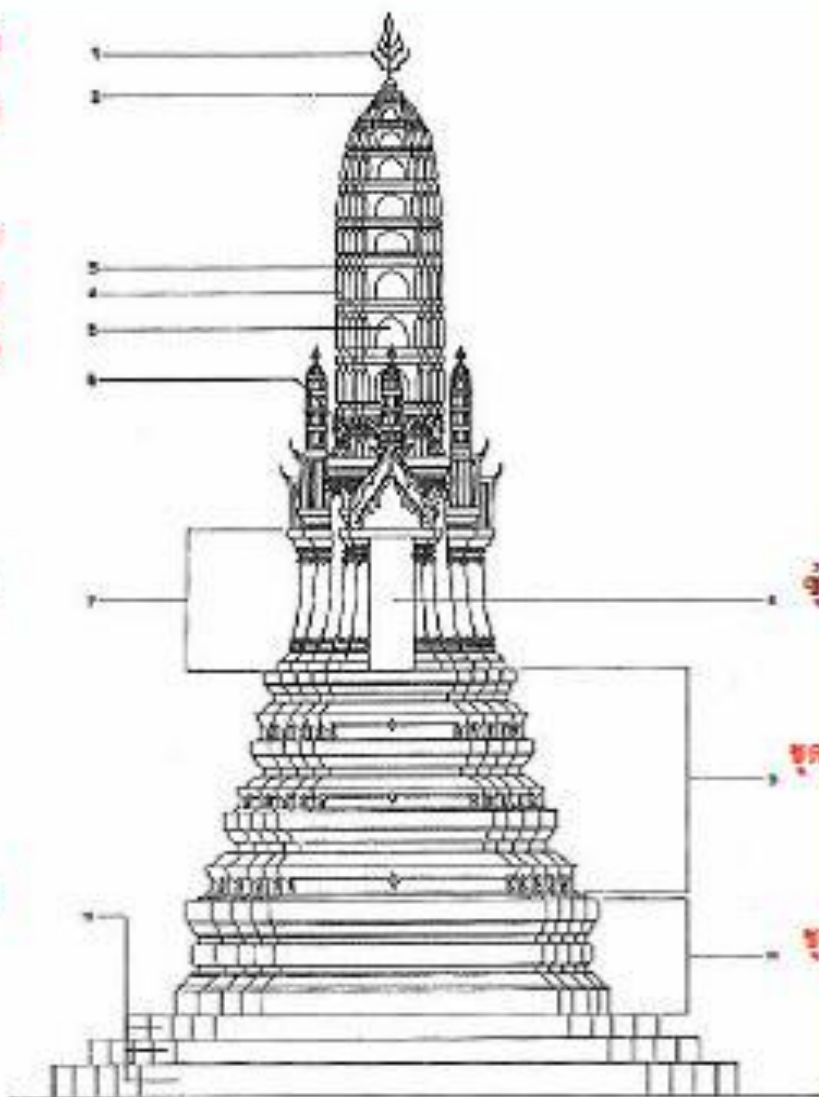
องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมของพระปรางค์

นาคสูง / ส่วนสูง / ปีกพญา
จอมโบสถ์ (ยอดฐานสูง) / ยี่งกลุ่ม

ชั้นเชิงระลกล
เข็มนาม
บรรณเขต / ถมเชิงบรรณเขต
จำเริญทรง / เข็มนามเขต

เรือนธาตุ

ฐานเชิง

ส่วนยอด

เรือนธาตุ

ฐาน

- 1.ทรงศิขร เป็นปราสาทรูปแบบดั้งเดิม สร้างขึ้นตามแบบแผนเดิมของขอม เน้นคติความเชื่อว่าเป็นการ จำลองภูเขาและสวรรค์ชั้นฟ้า ตัวอย่างได้แก่ ปราสาทนครวัด ประเทศกัมพูชา ปราสาทหินพนมรุ้ง บุรีรัมย์ เป็นต้น

ในวันที่ 8-10 กันยายน และในวันที่ 6-8 ตุลาคม ดวงอาทิตย์ก็ตกส่องแสงลอดประตูทั้ง 15 ช่อง

- 2.ทรงงานนิยม มีลักษณะคล้ายงาช้าง ลักษณะใหญ่แต่สั้น ตอนปลายโค้งและค่อนข้างเรียวแหลม ถือเป็นประดิษฐกรรมของช่างไทย โดยมีการพัฒนาจากรูปแบบเดิมจนมีลักษณะเฉพาะของตนเองในสมัยอยุธยาตอนต้น ตัวอย่างได้แก่ ปรากฏที่หน้าปราสาทพระเทพบิดร วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพฯ ปรากฏที่วัดพระศรีมหาธาตุ เมืองเชลียง สุโขทัย เป็นต้น

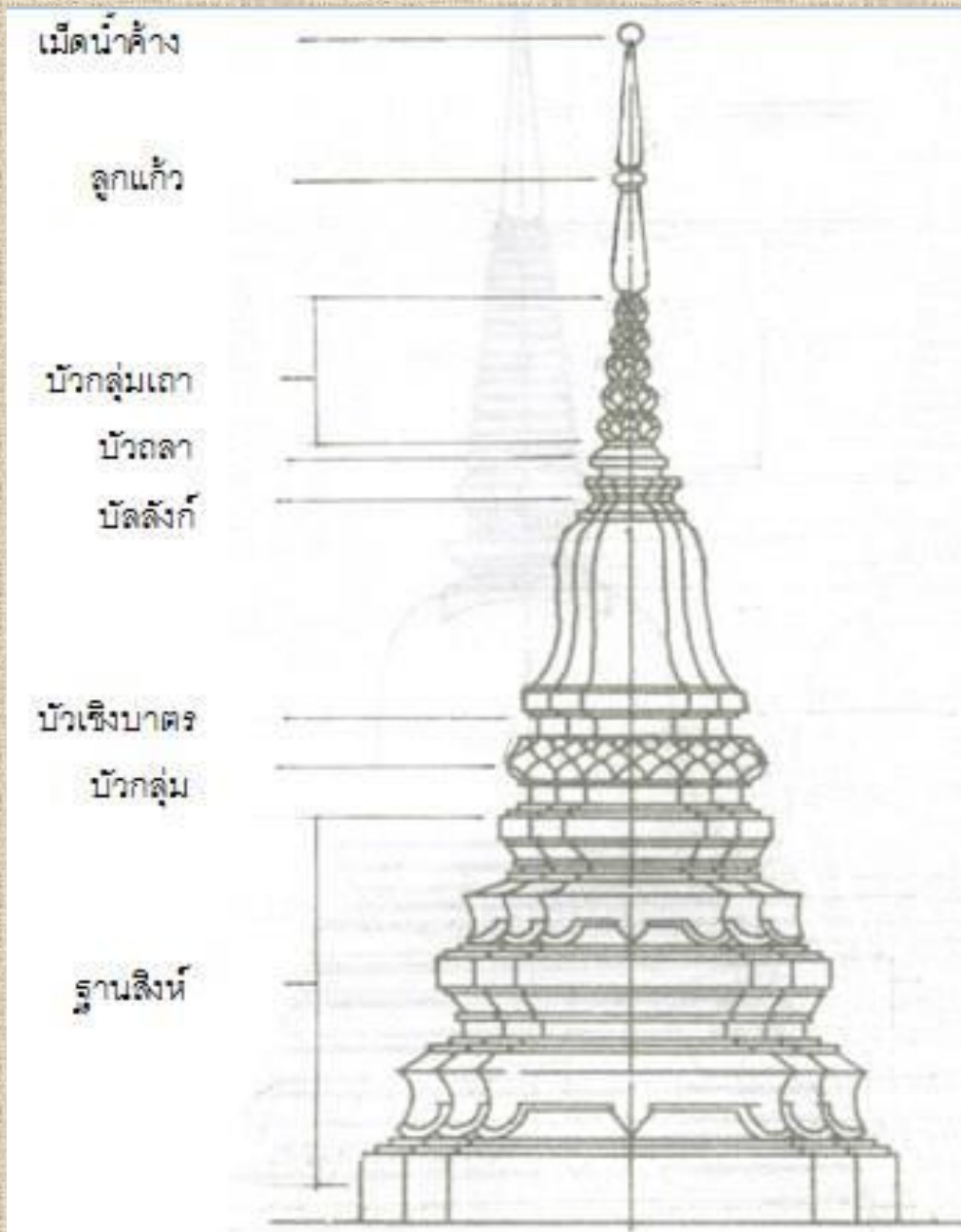
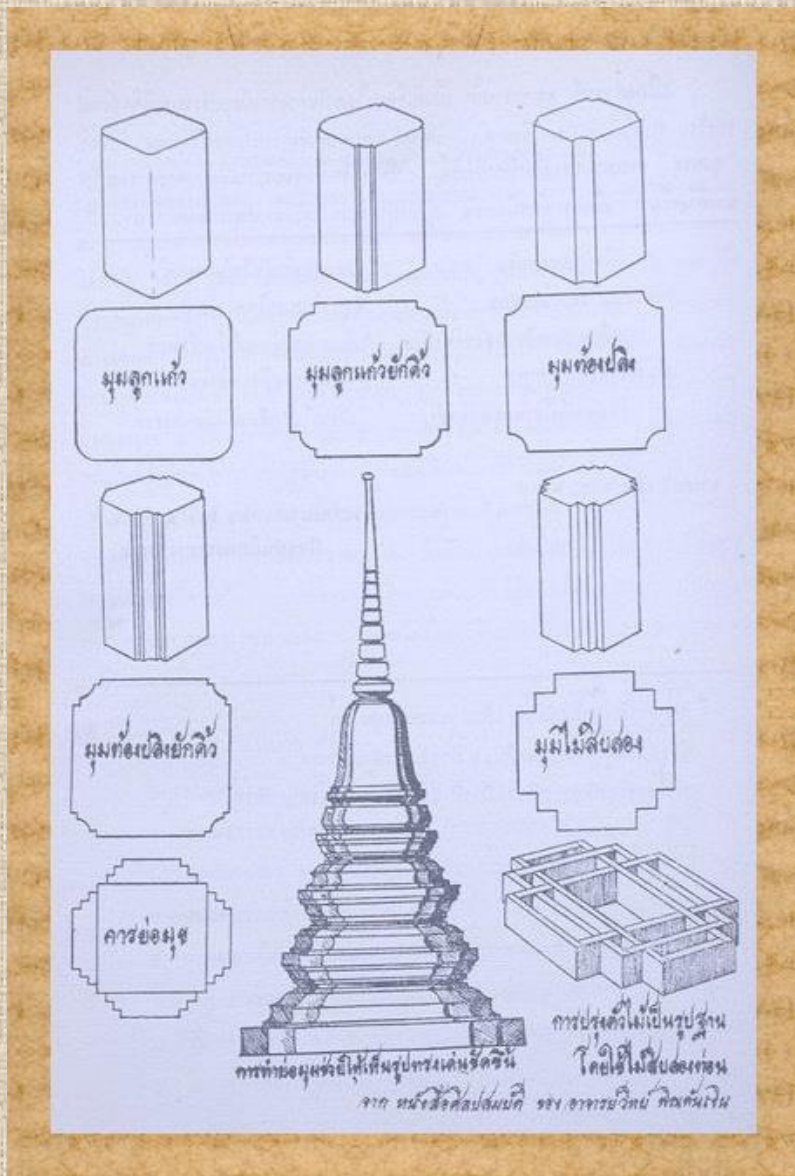

- 3.ทรงฝักข้าวโพด มีลักษณะพอมบางและตรงยาวคล้ายฝักข้าวโพด ส่วนยอดนั้นจะค่อยๆ เรียวเล็กลง ก่อนรวบเป็นเส้นโค้งที่ปลาย เป็นลักษณะเฉพาะของพระปรางค์สมัยต้นรัตนโกสินทร์ ตัวอย่างเช่น วัดเทพธิดาราม กรุงเทพฯ วัดมหาธาตุฯ กรุงเทพฯ เป็นต้น

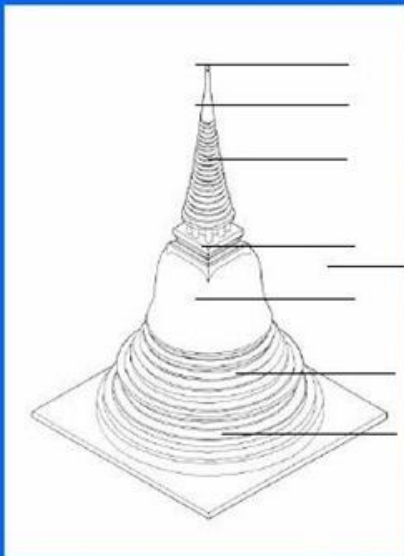
- 4.ทรงจอมแห มีลักษณะคล้ายแหที่ผูกยกขึ้น ตัวอย่างได้แก่ วัดอรุณราชวราราม ธนบุรี ปรากฏ คือ รูปแบบหนึ่งของเจดีย์ เช่น เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ (เจดีย์ยอดทรงดอกบัวตูม) ของสมัยสุโขทัย เช่น เจดีย์ทรงระฆังของสมัยสุโขทัย ของสมัยกรุงศรีอยุธยา หรือสมัยรัตนโกสินทร์

ลักษณะเจดีย์ทรงระฆัง

- อุทเทว / เม็ดน้ำค้าง
- ปัลลิสอด
- ปล้องโฉน
- บัลลังก์
- เสาทาน / ถันฉัตร
- จงศ์ระฆัง
- มาลัยธง
- ฐานเขียง

เม็ดน้ำค้าง

บัวรองปลี

ปล้องโฉน

บัวกลก

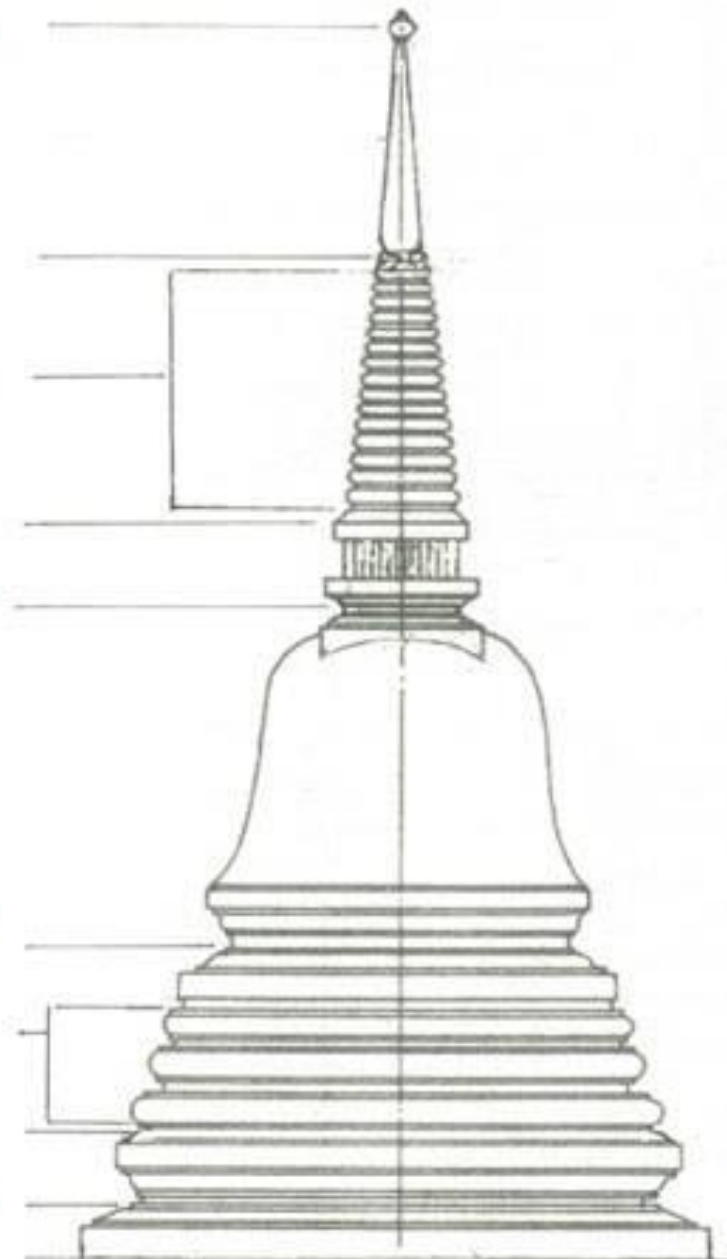
บัลลังก์

บัวปากระฆัง

บัวลูกแก้ว

บัวกลก

ฐานบัว

โบสถ์ หรือ อุโบสถ

- ในทางคริสต์ศาสนา โบสถ์ หมายถึง อาคารหรือสถานที่ที่ผู้นับถือศาสนาคริสต์มารวมกันเพื่อประกอบพิธีหรือทำศาสนกิจร่วมกัน
- คำว่าโบสถ์ในภาษาอังกฤษ หรือ "church" อาจมีความหมายกว้างขึ้น หมายถึง คริสตจักร ซึ่งคริสตจักรในความหมายตามพระคัมภีร์ หมายถึง ประชากรหรือชุมชนของพระเจ้า พระคัมภีร์เดิมฉบับแปลกรีก (เซปทัวจินต์) ใช้คำกรีกคำนี้ เพื่อแปลคำว่า "ชุมชน"

- อุโบสถ ถือเป็นอาคารที่สำคัญภายในวัดเนื่องจากเป็นสถานที่ที่พระภิกษุสงฆ์ใช้ทำสังฆกรรม ซึ่งแต่เดิมในการทำสังฆกรรมของพระภิกษุสงฆ์จะใช้เพียงพื้นที่โล่งๆ ที่กำหนดขอบเขตพื้นที่สังฆกรรมโดยการกำหนดตำแหน่ง“สีมา” เท่านั้น แต่ในปัจจุบันจากการมีผู้นับชมมากขึ้น อีกทั้งภายในพระอุโบสถมักประดิษฐาน พระประธานที่เป็นพระพุทธรูปองค์สำคัญๆ ทำให้มีผู้มาสักการะบูชาและร่วมทำบุญเป็นจำนวนมาก พระอุโบสถจึงถูกสร้างขึ้นเป็นอาคารถาวรและมักมีการประดับตกแต่งอย่างสวยงาม

วิหาร

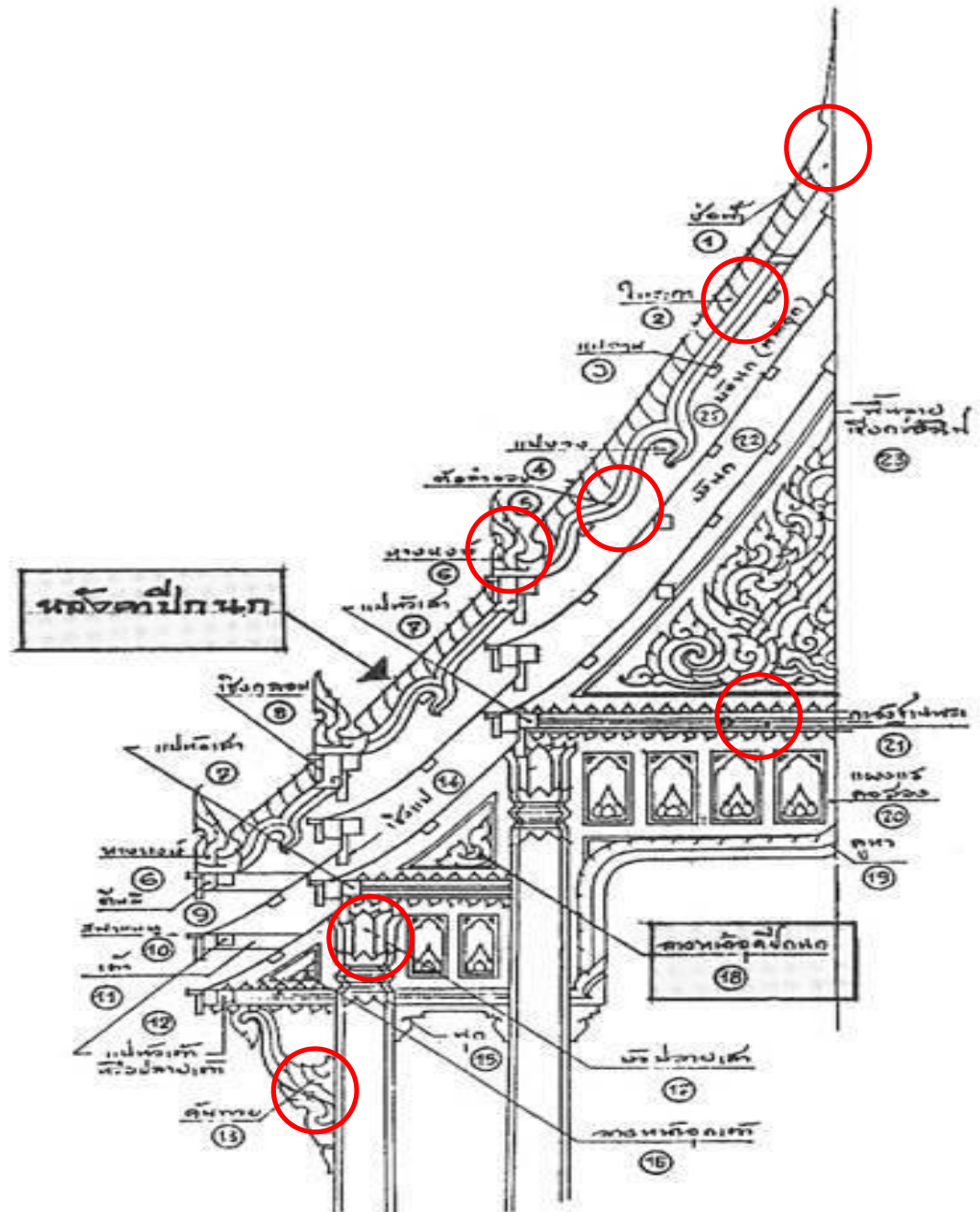
- วิหาร คือ อาคารที่ประดิษฐานพระพุทธรูปกลายเป็นที่ประทับของพระพุทธรูปเจ้าคู่กับอุโบสถ แต่ไม่มีวิสุงคาม เหมือนพระอุโบสถ คำว่า วิหาร แต่เดิมใช้ในความหมายว่า วัด เช่นเดียวกับคำว่า อาราม อาวาส เช่น เวฬุวันวิหาร เขตวันมหาวิหาร
- วิหาร มีหลายแบบ เช่น
- **วิหารคด:** วิหารที่มีลักษณะคดอยู่ตรงมุมกำแพงแก้วของอุโบสถ อาจมีหลังเดียวก็ได้ โดยมากจะมี 4 มุม และประดิษฐานพระพุทธรูปไว้ภายใน

- **วิหารทิศ:** วิหารที่สร้างออกทั้ง 4 ด้านของพระสถูปเจดีย์ อาจอยู่ตรงมุมหรือด้านข้าง
- วิหารยอด:** วิหารที่มียอดเป็นรูปทรงต่างๆ เช่นวิหารยอดเจดีย์ อาจอยู่ตรงมุมหรือด้านข้าง
- วิหารหลวง:** วิหารที่ด้านท้ายเชื่อมต่อกับพระสถูปเจดีย์หรือพระปราสาท
- คำว่า "วิหาร" ยังกำหนดใช้เป็นคำลงท้ายสร้อยนามพระอารามหลวงต่างๆ เพื่อแสดงให้รู้ว่าวัดที่มีสร้อยนามอย่างนี้เป็นพระอารามหลวงสำคัญอีกด้วย

ที่มา : หนังสือ พุทธศิลป์สถาปัตยกรรม ภาคต้น

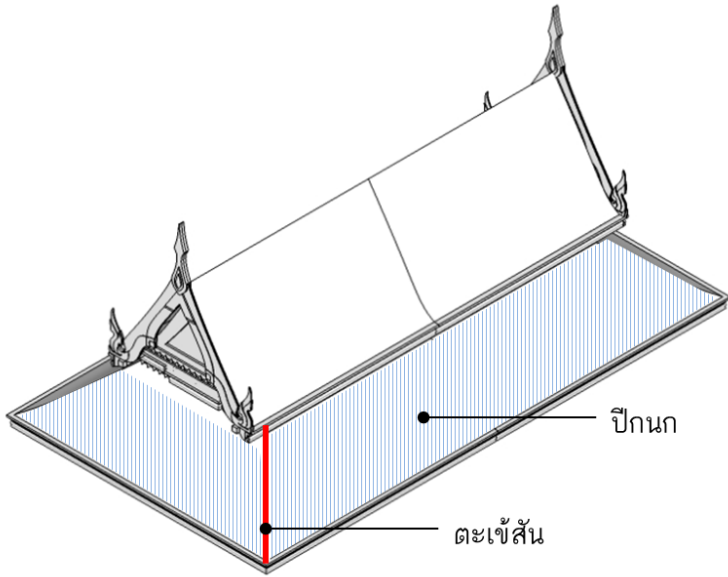
โดย พ.พรหมพิจิตร

- ๑-ช่อฟ้า
- ๒-ใบระกา
- ๓-แปปลาน
- ๔-แปงวง
- ๕-ตัวล้ายอง
- ๖-หางหงษ์
- ๗-แปหัวเสา
- ๘-เชิงกลอน
- ๙-ตีนผี
- ๑๐-สะพานหนู
- ๑๑-เต้า
- ๑๒-แปหัวเต้าหรือปลายเต้า
- ๑๓-คันทวย
- ๑๔-เชิงแป
- ๑๕-ฟูก
- ๑๖-ลายหน้าอุด
- ๑๗-บัวหัวเสา
- ๑๘-ลายหน้าอุดปีกนก
- ๑๙-คูหา
- ๒๐-แผงแรคอสอง
- ๒๑-กะจิงฐานพระ
- ๒๒-บังนก
- ๒๓-ช่องไฟ

หลังคาทรงโรง

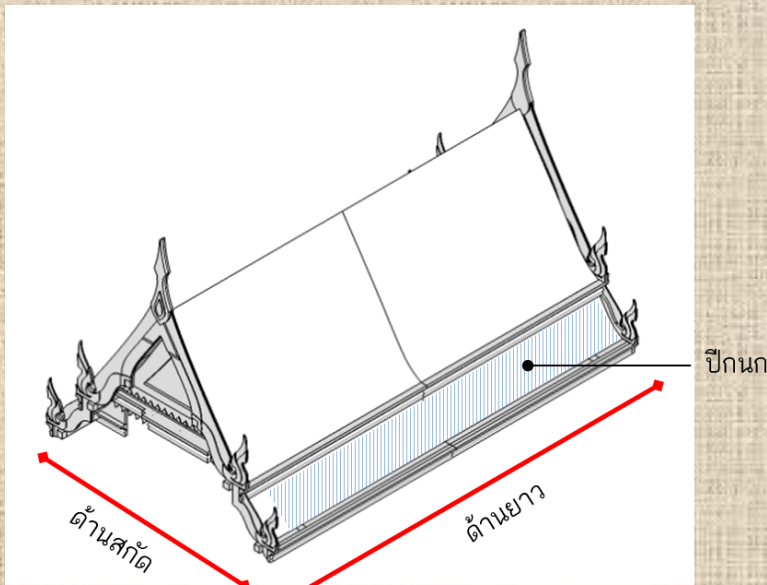
- เป็นทรงหลังคาที่มีตะเข้สั้นรวมอยู่ในโครงสร้าง เพื่อรองรับการชักปีกนกคลุมอาคารโดยรอบ

ตัวอย่างหลังคาทรงโรง
อุโบสถ วัดจันทร์ จังหวัดสงขลา

หลังคาทรงคฤห์

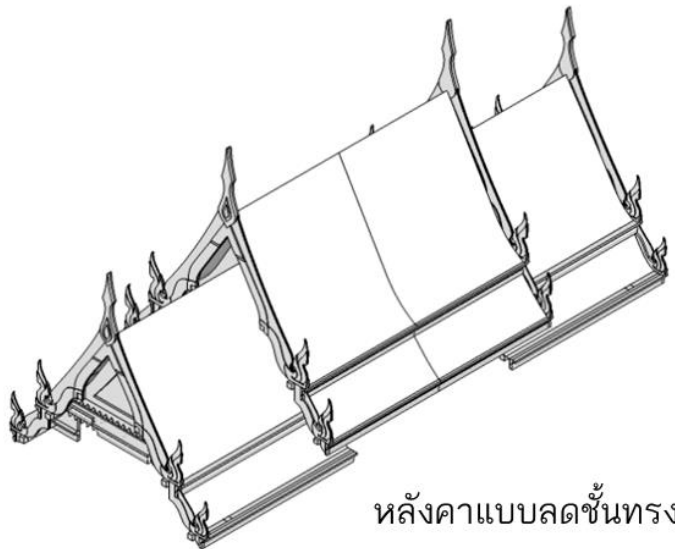
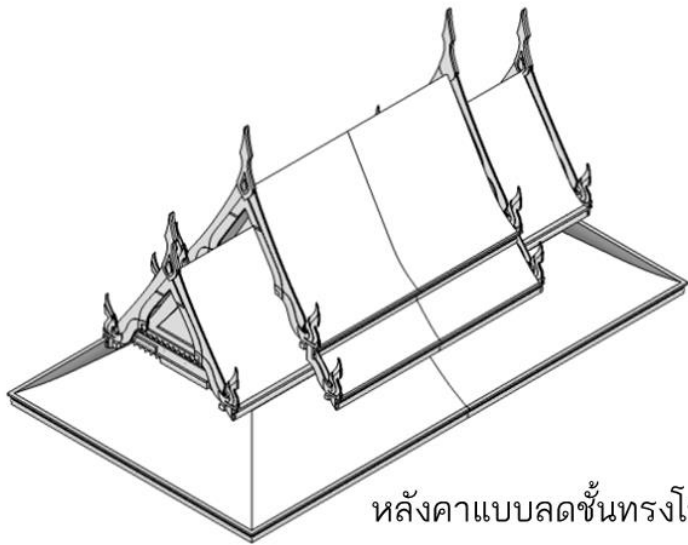
- เป็นทรงหลังคาลักษณะจั่วคลุมอย่างเรื้อน โดยด้านยาวทำเป็นปีกนกออกมา ส่วนด้านสกัดทำเป็นผนังตัดตรงไม่มีปีกนก

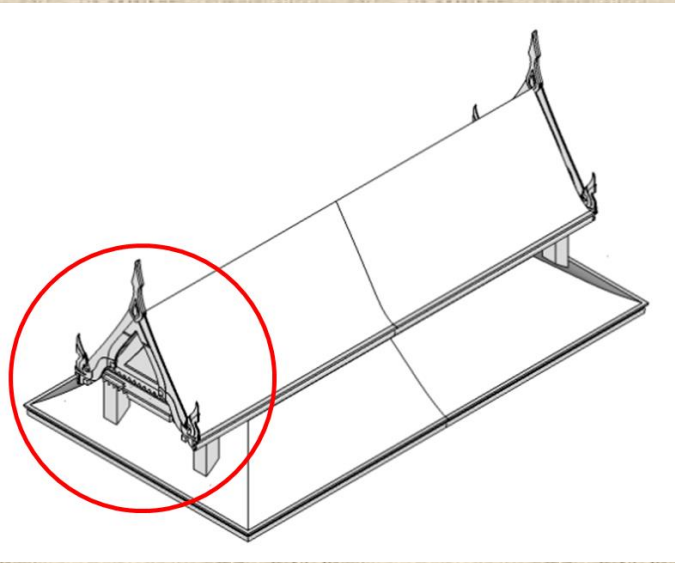
หลังคาแบบลดชั้น

เป็นการทำหลังคาอีกชั้นหนึ่งลดลงมาในลักษณะซ้อนกัน สามารถทำได้กับหลังคาทุกทรง เพื่อเป็นการลดทอนขนาดของพื้นหลังคาที่ใหญ่เกินไปและเพิ่มมิติทางสถาปัตยกรรมให้อาคารมีความงดงามมากขึ้น

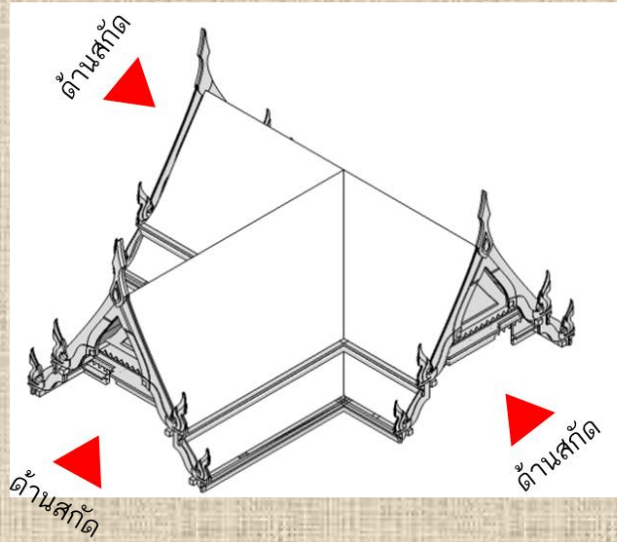
หลังคาทรงมุขประเจ็ด

- มีลักษณะทำมุขลดด้านหน้าและด้านหลัง โดยทำเสายื่นเสมือนทะเลลุดอยออกจากปีกนกของด้านสกัด

ตัวอย่างหลังคาทรงมุขประเจ็ด
ศาลา วัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี

หลังคาทรงตรีมุข

- หลังคาที่มีการต่อมุขข้างด้านเดียว ทำให้เกิดเป็นด้านสกัดอาคารขึ้นสามด้าน โดยมีขนาดของจั่วใกล้เคียงกัน

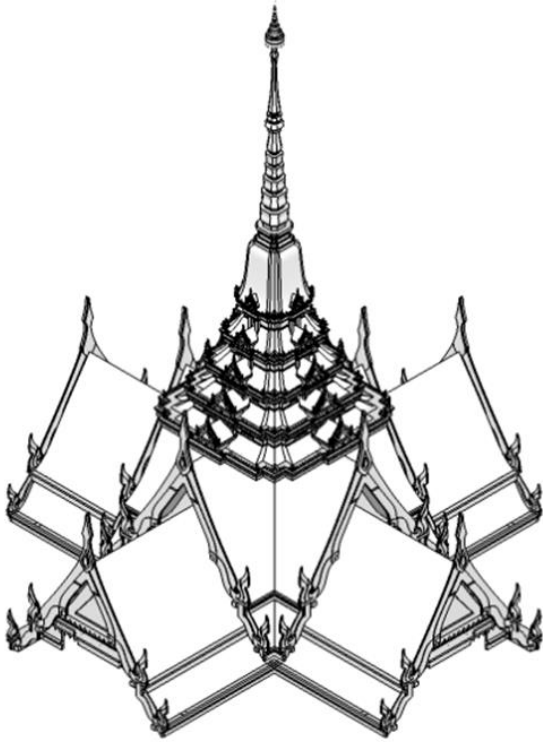
หลังคาทรงจตุรมุข

- หลังคาที่ออกแบบให้มีรูปลักษณะผังเป็นกากบาทมีมุขหันออกทั้ง ๔ ทิศ

หลังคาทรงปราสาท

- เป็นหลังคาทรงจตุรมุขที่มีการประดับเครื่องยอดขึ้นไปบริเวณจุดตัดของสันหลังคา

ตัวอย่างหลังคาทรงปราสาท
หอพระไตรปิฎก วัดชัยมงคล จังหวัดชลบุรี

พระมณฑป

- เป็นงานสถาปัตยกรรมไทยประเภทหนึ่งที่เกิดให้สำหรับประโยชน์ใช้สอยซึ่งเกี่ยวกับพุทธศาสนา ตั้งบนฐานที่บไม่สูงมาก เมื่อเทียบกับส่วนเรือน
- ที่สำคัญพระมณฑปจะก่อหรือกั้นเป็นฝาผนังทึบทุกด้าน อาจมีหรือไม่มีหน้าต่างก็ได้ โดยเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปหรือพระไตรปิฎกหรือรอยพระพุทธรบาทจำลอง

- พระมณฑปโดยทั่วไปมักเป็นอาคารรูป 4 เหลี่ยมจัตุรัส มีหลังคาเป็นเรือนยอดแหลมอย่างทรงพีรามิดซ้อนเป็นชั้นๆ เรียกว่า “หลังคาทรงบุษบก”
- เนื่องด้วยบุษบก บุษบกกับพระมณฑปใช้รูปแบบ สัดส่วนและองค์ประกอบที่เป็นแบบแผนเดียวกัน แตกต่างกันในบางส่วนและการใช้สอยที่ไม่เหมือนกัน

- ในทางสถาปัตยกรรมไทยแล้วอาคารที่เป็นเรือนยอดหรือมีเครื่องยอดนั้น ถือเป็นอาคารที่มีฐานานุศักดิ์สูงสุด ไม่ว่าจะเป็นอาคารทางศาสนาหรืออาคารที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ สำหรับพระมหากษัตริย์แล้วถ้าเป็นอาคารเครื่องยอด มักจะใช้เป็นพระที่นั่งที่สำคัญๆ ต่างๆ เครื่องยอดที่ใช้ก็มีทั้งอย่างปราสาทยอดบุษบกและยอดปราสาท เช่น พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์ (บางปะอิน) ซึ่งเป็นยอดบุษบก ส่วนพระที่นั่งเวชยันต์วิเชียรปราสาท (เขาวัง) พระที่นั่งวิหารสมเด็จ (อยุธยา) ในพระราชวังหลวงกรุงเก่าจะมียอดเป็นปราสาท ฯลฯ

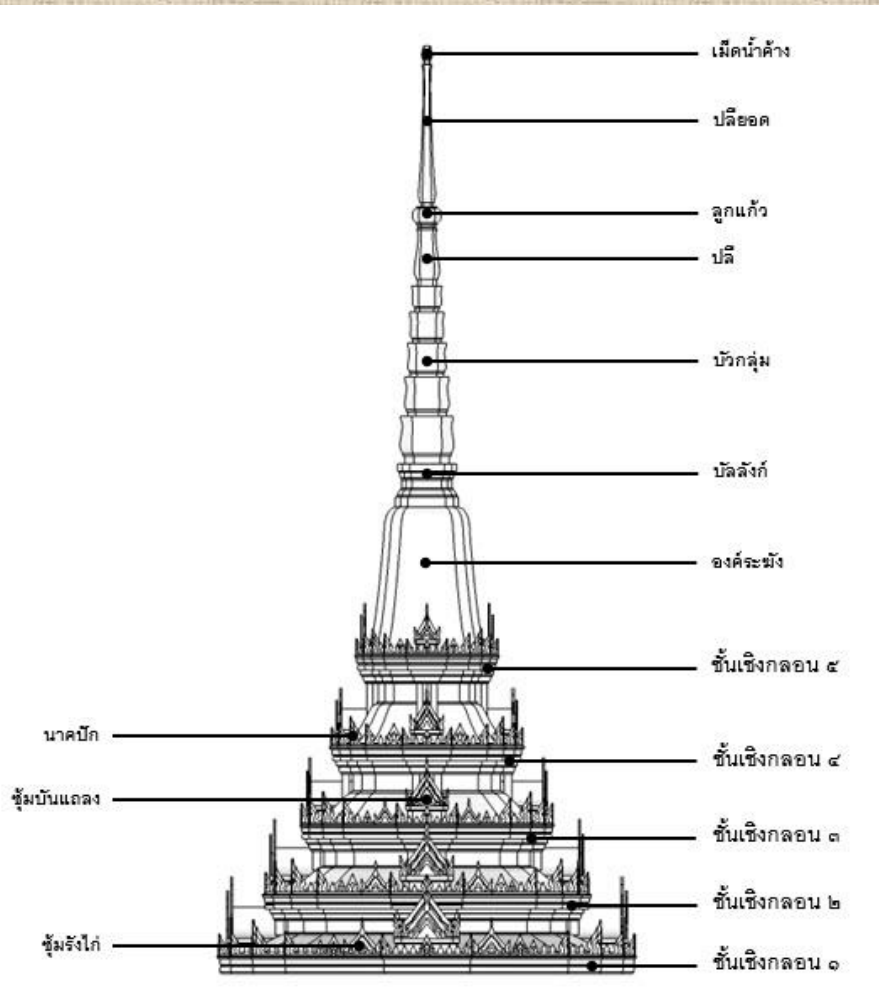

พระที่นั่งเวชยันตวิเชียรปราสาท

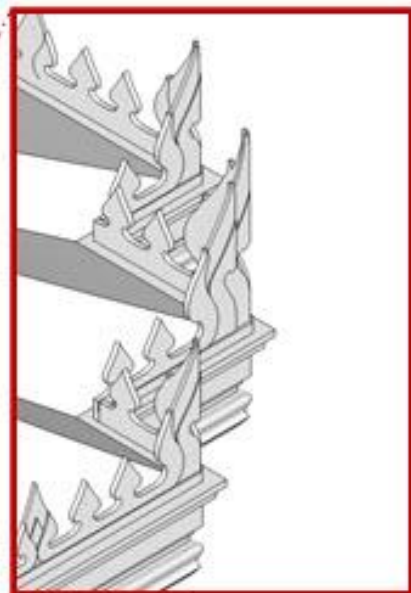
พระที่นั่งวิหารสมเด็จ

เครื่องยอดมณฑป

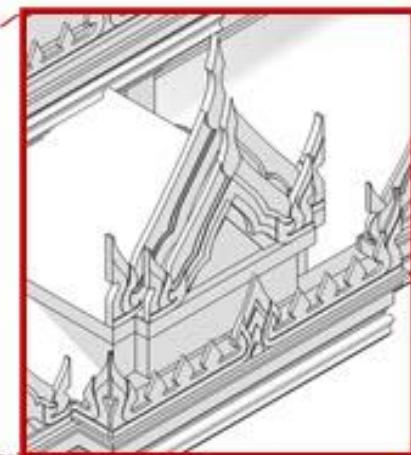
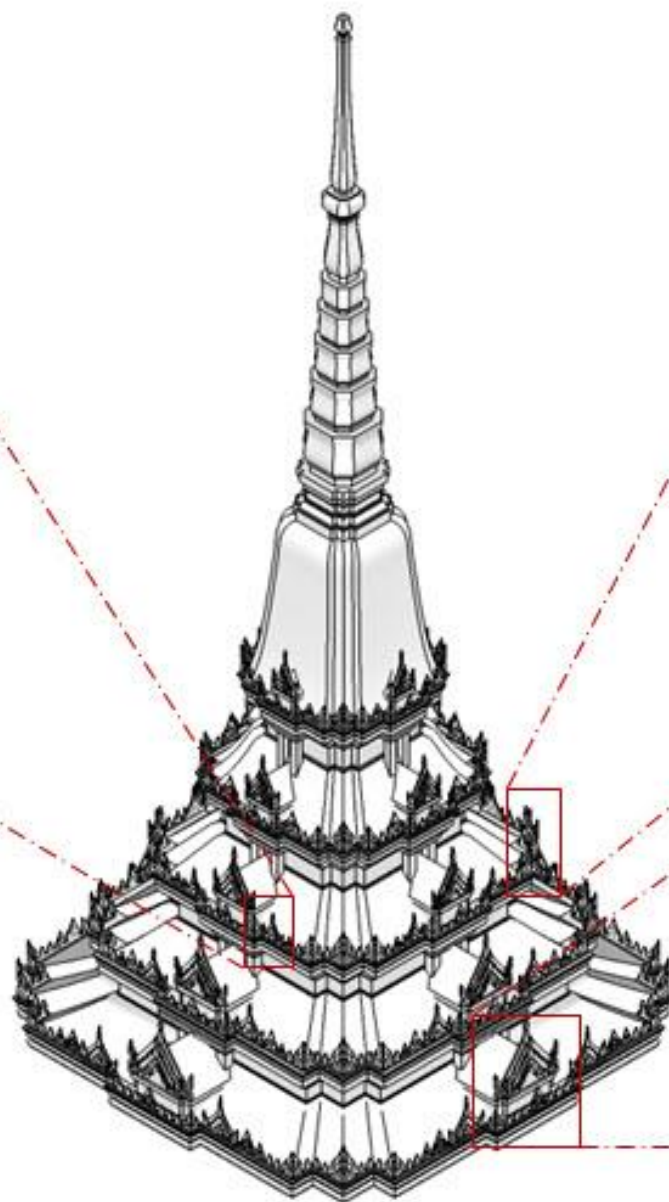

- หลังจากเครื่องยอดทรงมณฑปนั้น พบได้มาในงานสถาปัตยกรรมไทยในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ มีลักษณะเป็นทรงกรวยจตุรัสเรียวแหลม (ทรงจอมแห) มีชั้นเชิงกลอนตั้งแต่สามถึงห้าชั้นขึ้นอยู่กับขนาดกว้างยาวและความสูงของอุโบสถ โดยภายในเชิงกลอนแต่ละระดับชั้นจะมีการประดับตกแต่งด้วยชุ่มบันแถลง และชุ่มรังไก่อ มีนาคปักอยู่บริเวณมุมของแต่ละชั้นเชิงกลอน ซึ่งเชิงกลอนชั้นสูงสุด (ชั้นเชิงกลอน ๕) จะทำหน้าที่รับองค์ระฆังไปจนถึงเม็ดน้ำค้างซึ่งเป็นองค์ประกอบของยอดสูงสุด ส่วนใหญ่ลักษณะของยอดมณฑปนั้น บริเวณมุมมักจะมีการย่อมุม มีทั้งลักษณะที่เป็นย่อมุมไม้แปด หรือ ย่อมุมไม้สิบสอง ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและสวยงามของแต่ละอุโบสถ

การประดับนาคปึก

การประดับซุ้มรังไข่

การประดับซุ้มบันแถลง

หอพระไตร

- หอพระไตร หรือ หอพระธรรม ใช้เป็นที่เก็บคัมภีร์ไบเบิลที่จารึกคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า พระไตรปิฎกหรือจารึกความรู้เรื่องอื่นๆ เช่นเรื่องตำรายาโบราณ วรรณคดีโบราณ เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นของสูง เป็นของศักดิ์สิทธิ์และหาได้ยากและนิยมสร้างไว้กลางสระน้ำในวัด
- ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้มดปลวกและแมลงสาบ ขึ้นไปกัดแทะทำลายคัมภีร์เหล่านั้น ส่วนใหญ่นิยมสร้างเพื่อมุ่งบุญกุศลเป็นสำคัญ ด้วยถือคติว่า สร้างไว้เก็บรักษาพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์สำคัญ จึงนิยมสร้างอย่างวิจิตรงดงาม มีรูปทรงพิเศษแปลกตาด้วยฝีมือที่สุดยอดในยุคสมัยนั้นๆ

SONY CYBER-SHOT HX20 : PHOTO BY RIN

ศาลาการเปรียญ

- เป็นอาคารอเนกประสงค์ในงานสถาปัตยกรรมไทย ซึ่งก่อสร้างในเขตสังฆาวาส ในบริเวณวัด เพื่อใช้ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ทางพุทธศาสนา แต่เดิมนั้นใช้เป็นสถานที่เพื่อการเรียนของสงฆ์เท่านั้น (“เปรียญ” มาจากภาษาบาลีว่า “บาเรียน” หมายถึง “พระที่ได้เรียน” หรือ “พระนักเรียน”)

หอรระฆัง

- คือ อาคารประเภทหนึ่งในงานสถาปัตยกรรมไทย ซึ่งก่อสร้างในวัดทุกแห่ง ใช้เป็นอาคารสำหรับแขวนระฆังเพื่อใช้ตีบอกสัญญาณ เวลาแก่พระสงฆ์ในการลงทำวัตร และประกอบกิจของสงฆ์ มีหลากหลายประเภท ได้แก่ หอรระฆังโครงสร้างไม้ หอรระฆังก่ออิฐถือปูน หอรระฆังโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก และหอรระฆังโครงสร้าง ซึ่งแต่ละประเภทจะมีลักษณะรูปทรงอาคารของหอรระฆังที่แตกต่างกันออกไป เช่น แบบ 4 เหลี่ยม แบบ 6 เหลี่ยม แบบ 8 เหลี่ยม และแบบทรงกลม รวมทั้งมีลักษณะรูปทรงหลังคาของหอรระฆังหลายรูปแบบอีกด้วย

พระระเบียง

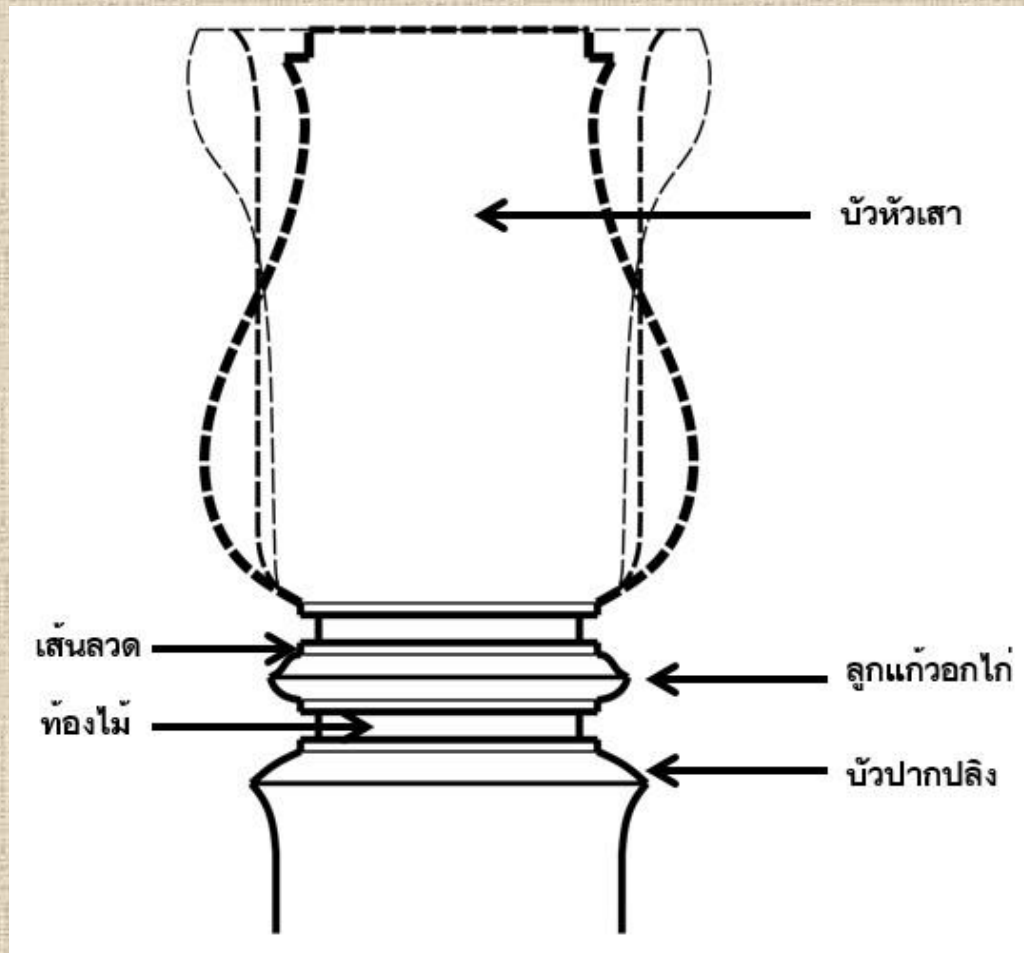
- เป็นนามเรียกพุทธสถาน เป็นเครื่องกั้นล้อมรอบพุทธสถานสำคัญสร้างตามคตินิยมตามแบบขอมคติการสร้างพระระเบียงของไทยนั้นสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงพระยาตำราจางราชานุภาพ โดยสร้างรอบพระอุโบสถทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ชุ่มประตู่ 4 ทิศ เหนือชุ่มประตู่มีมุขยื่นหลังคาคดหลั่นกันที่หน้าบันสลักลายกระหนกลายก้านขดประดับกระจก ลายอ่อนช้อยรับกับใบระกา ช่อฟ้า หางหงส์ ที่ประดับบนหลังคา และสอดรับกลมกลืนกับหลังคาพระอุโบสถ เสมือนเป็นพุทธสถานในชุดเดียวกันยามที่แดดส่องลงบนหลังคา ภายในตั้งแท่นประดิษฐานพระพุทธรูป

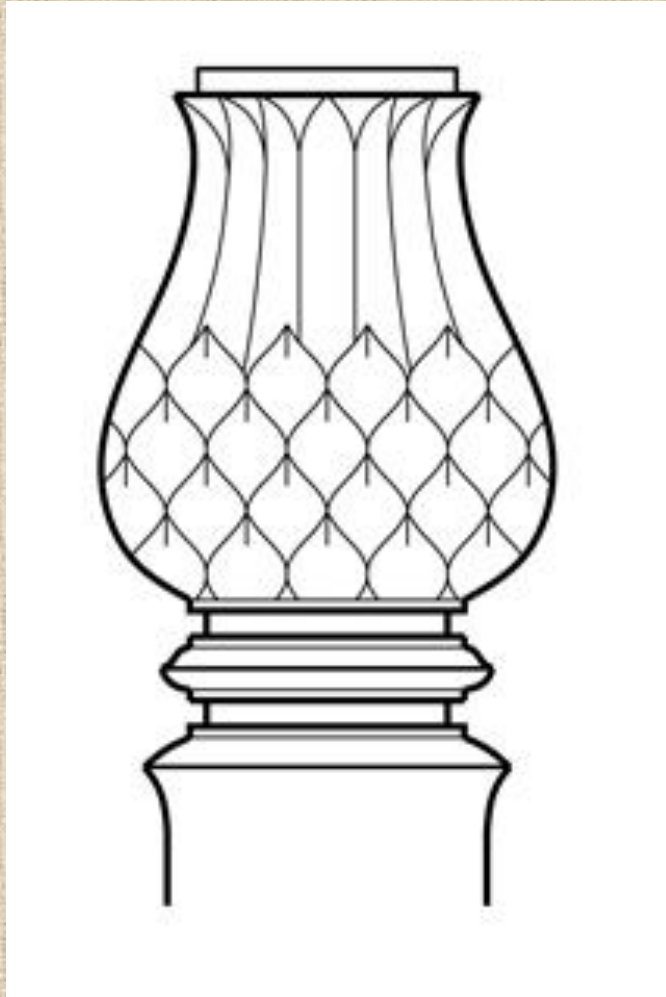
เขตสังฆาวาส

- เป็นที่อยู่อาศัยของพระสงฆ์ ตั้งอยู่ภายในบริเวณวัด ประกอบด้วย : กุฏิ หรือ กุฎี (อ่านว่า กุดหรือกุดติ)
- แปลว่า กระท้อบ, กระท่อม, โรงนา ใช้ว่า กุฎี ก็ได้ เรียกเพี้ยนไปว่า กฏิ ก็มี (กฏิ แปลว่า สะเเอว) หมายถึงอาคารที่เป็นโรงเรือนหรือตึกอันเป็นที่อยู่พำนักอาศัยของภิกษุสามเณร ใช้เป็นศัพท์เฉพาะในพระพุทธศาสนา ในสมัยก่อนจะแยกกันเป็นหลังๆ อยู่รวมกันหลายๆ หลัง เช่น กุฏิเรือนไทย เรียกว่า กุฏิหมู่ หรือ หมู่กุฏิ บางแห่งสร้างเป็นหลายชั้นและหลายห้อง เรียกว่า กุฏิแถว สำหรับกุฏิที่ประทับของพระพุทธเจ้ามีชื่อเรียกเป็นพิเศษว่า พระคันธกุฎี เพราะมีกลิ่นหอมอยู่ตลอดเวลา

องค์ประกอบของบัวหัวเสาและรูปแบบการประดับ

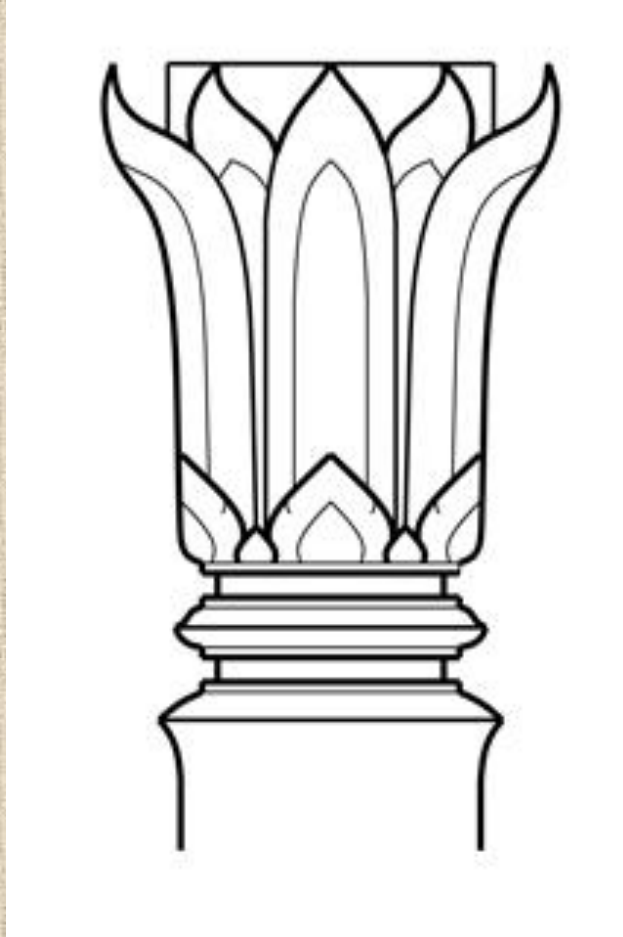

บัวกลุ่ม หรือ บัวโถ

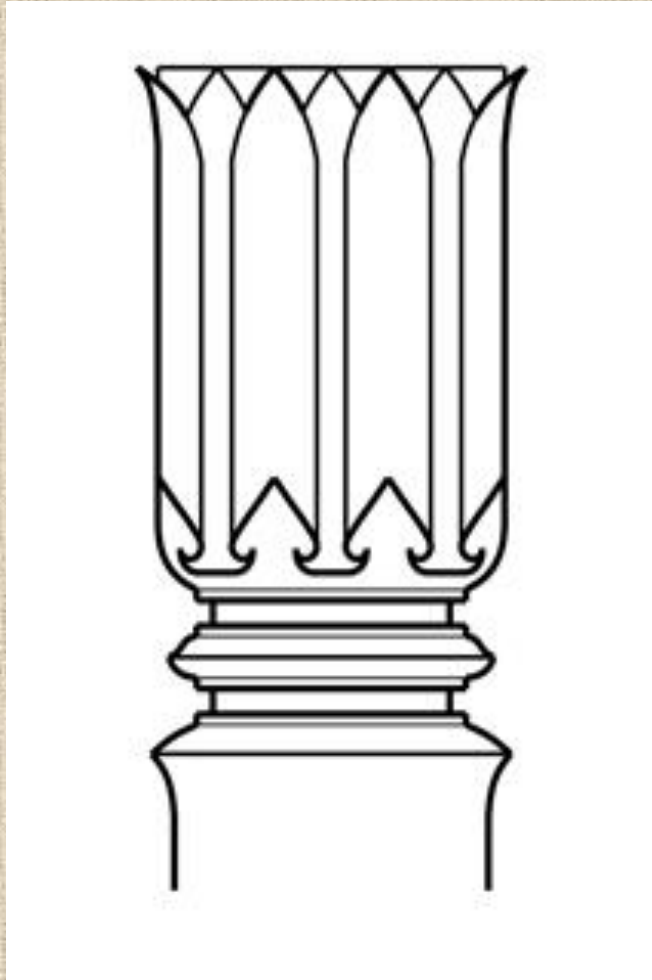
- บัวหัวเสาแบบบัวกลุ่มนี้มีลักษณะเป็นทรงกลมคล้ายดอกบัวกำลังขยายกลีบ มีทั้งขนาดใหญ่และเล็กขึ้นอยู่กับขนาดของเสาและขนาดของอุโบสถ โดยส่วนใหญ่วัสดุจะปั้นด้วยปูนเป็นรูปทรงกลมบริเวณปลายยอดของเสา เหมาะกับการประดับเสาที่มีลักษณะเป็นเสากลม หกเหลี่ยม และแปดเหลี่ยม

บัวจกกล

- บัวหัวเสาแบบบัวจกกลจะมีลักษณะคล้ายกับดอกบัวกำลังจะบานเต็มวัย มีกลีบยาวบริเวณปลายกลีบจะงอหรือโค้งเข้าหาศูนย์กลางเสา โคนกลีบมักจะมีกลีบเลี้ยงรอบ บัวหัวเสาชนิดนี้เหมาะกับการประดับบนยอดเสาที่มีลักษณะเสารูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส และสี่เหลี่ยมย่อมุมไม้แปด

บัวแวง

- บัวหัวเสาแบบบัวแวงจะเป็นบัวกลีบยาว ส่วนมากกลีบจะมีลักษณะตรง บริเวณปลายกลีบจะบานออกไม่โค้งเข้า สามารถประดับอยู่บนยอดเสาได้ทุกรูปแบบ

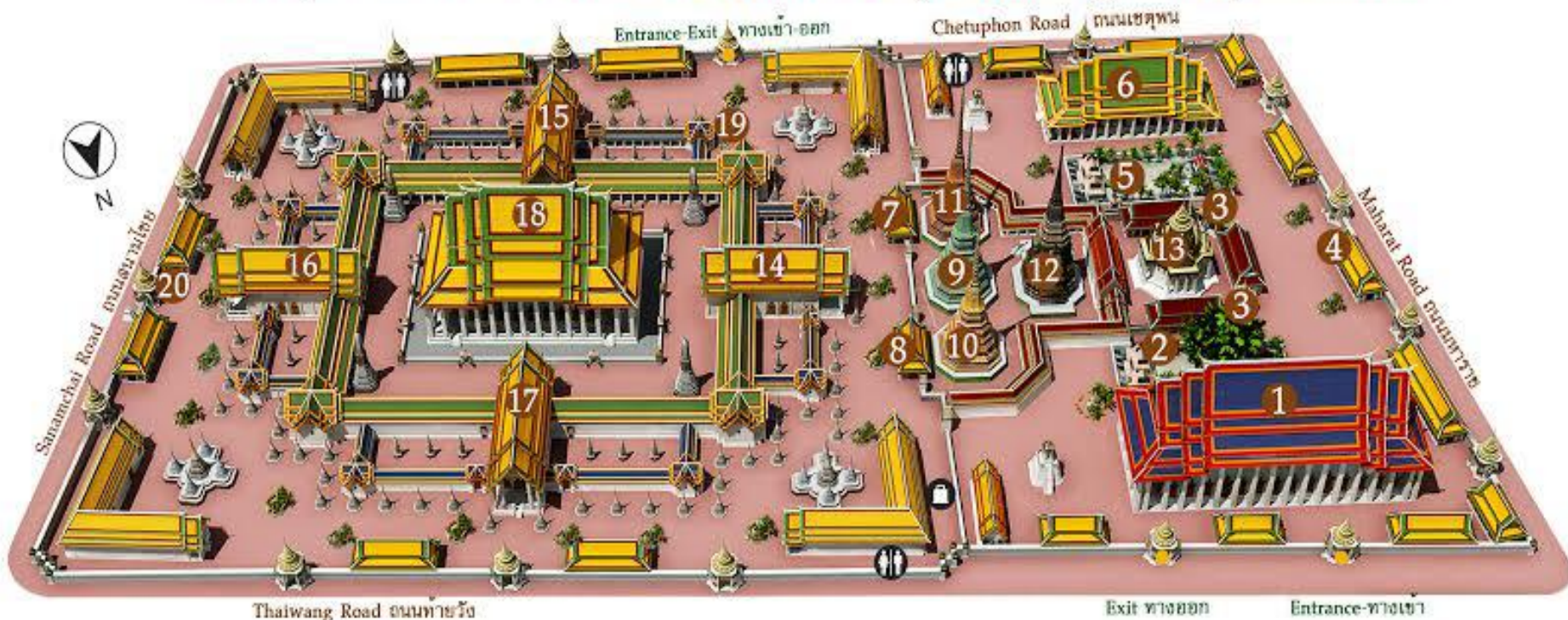
Map of the Grand Palace

1. Temple of the Emerald Buddha
2. Bureau of the Royal Household
3. Office of His Majesty's Principal Private Secretary
4. Sala Luk Khun Nai
5. Sala Sahathai Samakhom
6. Museum of the Emerald Buddha Temple
7. Pavilion of Regalia, Royal Decorations and Coins
8. Phra Thinang Amarin Winichai
9. Phra Thinang Phaisan Thaksin
10. Phra Thinang Chakraphat Phiman
11. Phra Thinang Dusidaphirom
12. Phra Thinang Racharuedee
13. Phra Thinang Sanam Chan
14. Ho Sastrakhom
15. Ho Sulalai Phiman
16. Ho Phra That Montien
17. Phra Thinang Chakri Maha Prasat
18. Phra Thinang Moon Satharn Borom Ard
19. Phra Thinang Sommuti Thevaraj Uppabat
20. Phra Thinang Borom Ratchasathit Mahoran
21. Phra Thinang Dusit Maha Prasat
22. Phra Thinang Phiman Rattaya
23. Phra Thinang Aphorn Phimok Prasat
24. Phra Thinang Rachakaranya Sapha
25. Ho Plueng Krueng
26. Mount Kailasa
27. Siwalai Garden
28. Phra Thinang Boromphiman
29. Phra Thinang Mahisorn Prasat
30. Phra Thinang Siwalai Maha Prasat
31. Phra Thinang Sitalaphirom
32. Phra Buddha Rattanasathan
33. Phra Thinang Chai Chumpol
34. Phra Thinang Suthaisawan Prasat
35. Inner Court

แผนผังวัดโพธิ์ • WAT PHO DIRECTORY

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร • Wat Phra Chetuphon Vimolmangklararm Rajwaramahaviham

1. พระวิหารพระพุทโธไสยาสน์
Temple of the Reclining Buddha

2. สวนมิสกวัน
Suan Misakawan

3. ยักษ์วัดโพธิ์
Wat Pho's Giants

4. ศาลาราย (โรงเรียนวัดพระเชตุพน)
Sala Rai (Wat Pho Elementary School)

5. สวนจระเข้
The Crocodile Pond

6. ศาลาการเปรียญ
Sala Karnparien

7. ศาลาแม่ซื่อ
Sala Mae Sue

8. ศาลานวด
Sala Nuad

9. พระมหาเจดีย์ศรีสรรเพชญดาญาณ (รัชกาลที่ 1)
Phra Maha Chedi Srisanpethchadayan (King Rama I)

10. พระมหาเจดีย์ดิลกธรรมกรณิธาน (รัชกาลที่ 2)
Phra Maha Chedi Dilokthama Kornkanithan (King Rama II)

11. พระมหาเจดีย์มุนีบุตรบิหาร (รัชกาลที่ 3)
Phra Maha Chedi Munibutborikarn (King Rama III)

12. พระมหาเจดีย์ทรงพระศรีสุริโยทัย (รัชกาลที่ 4)
Phra Maha Chedi Songphrasrisuriyothai (King Rama IV)

13. พระมณฑป (หอไตรจตุรมุข)
Phra Mondop (Hor Trijaturamuk)

14. พระวิหารทิศตะวันตก (พระนาคปรก)
Phra Vihara in the West (Phra Nagaprok)

15. พระวิหารทิศใต้ (พระบัญญัติศักดิ์)
Phra Vihara in the South (Phra Pancavaggiya)

16. พระวิหารทิศตะวันออก (พระโลกนาถ)
Phra Vihara in the East (Phra Lokanad)

17. พระวิหารทิศเหนือ (พระपालิไลย)
Phra Vihara in the North (Phra Palilai)

18. พระอุโบสถ
Phra Ubosot

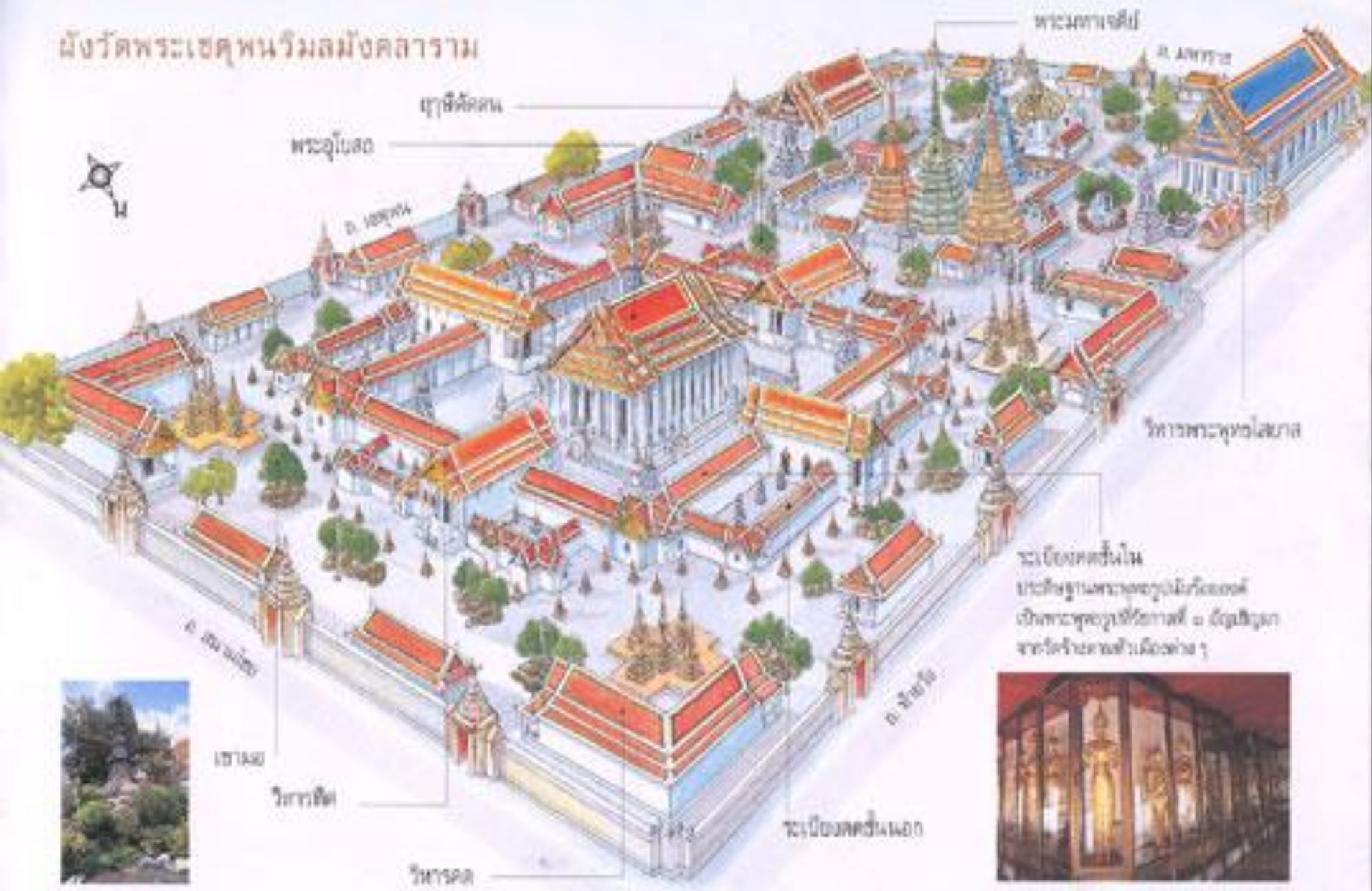
19. เขามอและฤๅษีตัดตน
Khao Mor and Hermit Statues

20. นวดแผนไทย
Thai Traditional Massage

🛍️ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก
Souvenir Shop

🚻 ห้องน้ำ
Toilet

ผังวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

พระที่นั่งศิวโมกษ三个月
เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางไสยาสน์องค์
เป็นพระพุทธรูปที่วิจิตรที่สุด ๓ องค์ มีรูป
จากศิลปะเขมรสมัยเมืองต่าง ๆ

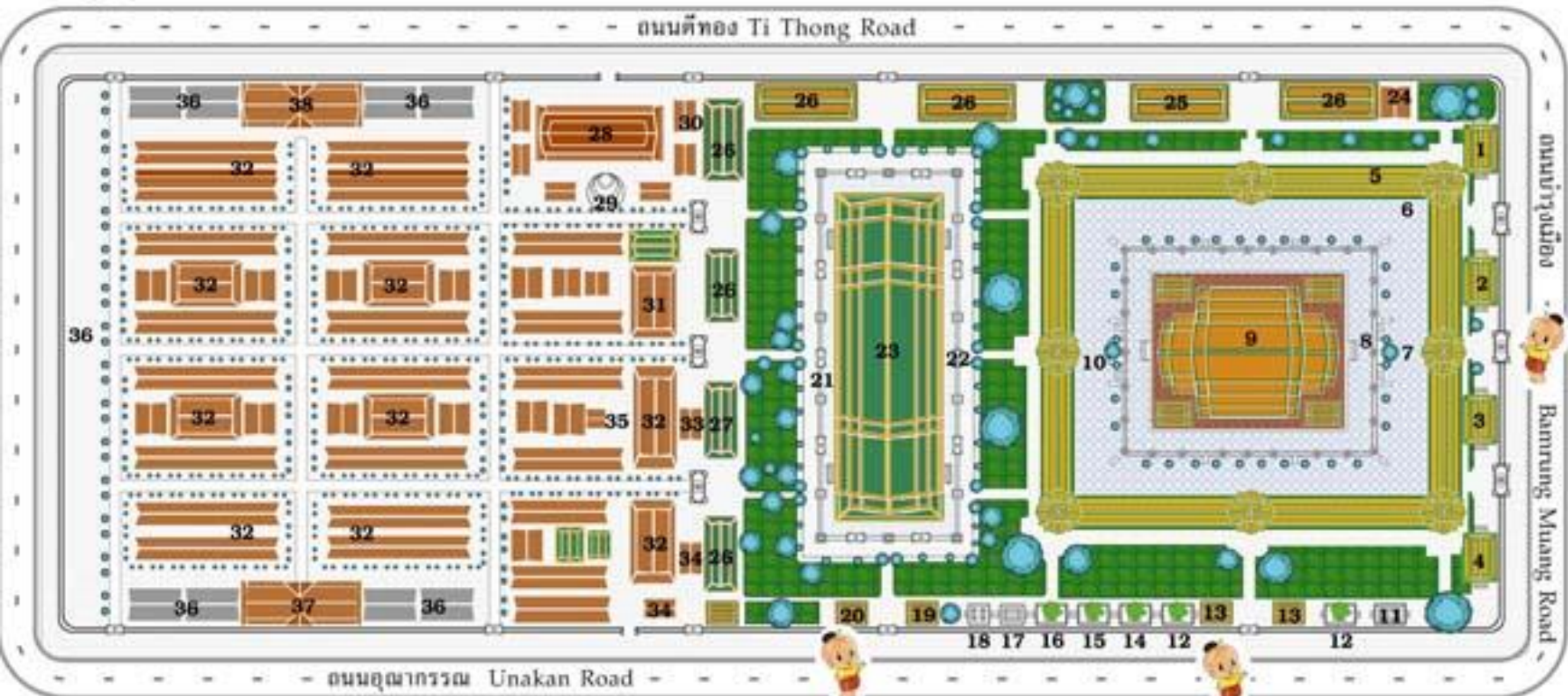

แผนผังวัดสุทัศนเทพวราราม PLAN OF WAT SUTHATTHEPWARARAM

ถนนตัดของ Ti Thong Road

1. ศาลาสุชดา Suchada Hall	12. ต้นศรีมหาโพธิ์ Sri Maha Bodhi Chetiya	21. เกตุมา Kael Than (Donation Pedestal or Philanthropist's Pedestal from where money or goods are widely scattered to recipients)	29. หอระฆัง Bell Tower
2. ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว Information Center	13. ศาลาโพธิ์ Bodhi Pho Pavilion	22. โบริงหินกม Sema Stone	30. หอสมุด Library
3. ศาลาสุธรรมา Suthamma Hall	14. อชปาลนิโครธเจดีย์ Ashapala nigrocha Chetiya	23. พระอุโบสถ Ordination Hall	31. กุฏิเจ้าอาวาส Abbot Cell
4. ศาลาสุจิตรา Suchitra Hall	15. มุจลินทเจดีย์ Mucalinda Chetiya	24. ห้องน้ำ Restrooms	32. กุฏิสงฆ์ คณะ 1-15 Monk Premises : Section 1-15
5. พระบรมอัฐิหารคต Minor Chapel	16. ราชายศเจดีย์ Rachayatana Chetiya	25. ศาลาเซตติโถง Sethi Thong Hall	33. ศาลาฝึกวิปัสสนา Meditation Hall
6. รูปเคารพรัชกาลที่ 8 King Anand (Rama VIII) Statue	17. รัตนจักรมเจดีย์ Ratana Chongkrom Chetiya	26. ศาลาปัทมาพารี Patthacharee Pavilion	34. หอพระไตรปิฎก Tripitaka Library
7. เวชชยนิลปราสาท Vechayan Prasat	18. รัตนพรเจดีย์ Ratanakara Chetiya	27. ห้องสมุดคัมภีร์ Chantasi Library	35. พระตำหนักสมเด็จพระ Somdet's Dwelling
8. สวนจิตรลดา Chitlada Garden	19. ศาลาธรรมนิมิตตม Thosaparamicham Hall	28. ศาลาการบิเญญ Preaching Hall	36. ฟักแถว Row Houses
9. พระวิหาร Main Chapel	20. ศาลาศศิธรราชธรรม Thosapitrajacham Hall		37. โรงเรียนเทศบาลวัดสุทัศน์ ๑ Wat Suthat Municipal School
10. เขาพระสุเมรุ Mount Meru			38. โรงเรียนเบญจศีล Monks' School
11. อนันตเจดีย์ Animmis Chetiya			

ผังวัดราชาธิวาส

๑ พระอุโบสถ	๕ พระตำหนักสมเด็จพระพันปีหลวง (พระตำหนักภูเขาไฟ)	๘ ศาลาการเปรียญ
๒ พระเจดีย์	๖ พระตำหนักพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ	๙ หอสมุดคณะธรรมสงเคราะห์
๓ วิหารพระอภัยมณี	๗ หอไตร	๑๐ ศาลาหลวงพ่อนาค
๔ พระตำหนักสี่ฤดู		๑๑ หมู่กุฏิ

วัดบวรนิเวศราชวรวิหาร

๑. พระอุโบสถ	๑๑. ศาลาสี่มุม	๒๑. ภูเขามงคลตั้งวังที่
๒. พระระฆัง	๑๒. พระที่นั่งทองธรรม	๒๒. ภูเขากมลพิรุ
๓. ศาลาพระเมรุ	๑๓. พระที่นั่งบรรณวศ	๒๓. พระอุโบสถ ป. กิตติวัน
๔. ศาลาโถง - ระฆัง	๑๔. พระวิหารสามมุข ส.ม.	๒๔. พิพิธภัณฑ์ อ.ป.ก.
๕. ต้นพระศรีมหาโพธิ์	๑๕. ภูเขามงคล	๒๕. พระตำหนักพระเมรุธรรม
๖. ศาลาสุโขทัย	๑๖. ศาลาบันไดนาค	๒๖. ศาลาโถง
๗. ศาลาเจ้าคุณจอมมารคำดี	๑๗. ศาลาแดงพิศภาค	๒๗. V8 ๒
๘. ศาลาเจ้าคุณวรวิมล	๑๘. โรงเขียนแดงกรมพิศ	๒๘. V8 ๓
๙. ศาลา	๑๙. ภูเขากมล	๒๙. ศาลารวมเนืองวรา
๑๐. พระที่นั่งพระเมรุ	๒๐. ภูเขามงคล	๓๐. ศาลาพระเมรุธรรม